

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 285/2010-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom Mgr. Š. S., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 a postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010 a takto

rozhodol:

Sťažnosť J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2010 faxom a následne 30. júna 2010 poštou doručená sťažnosť J. P., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Š. S., N., vo veci namietaného porušenia

jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 a postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením vyšetrovateľa „ÚBOK – PPZ“ z 20. marca 2009 mu bolo vznesené obvinenie za zločin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 190 ods. 1 Trestného zákona a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 77/2009 zo 17. apríla 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 19/2009 z 21. apríla 2009 bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa väzba uňho aj naďalej trvá, a to na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010. Porušenie svojich práv videl práve v postupe a označených rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu.

Sťažovateľ v prvej časti sťažnosti namietal porušenie „základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru v súvislosti s čl. 17 ods. 2, ods. 5 a čl. 48 ods. 1 Ústavy SR postupom a uznesením Krajského súdu zo dňa 29. 4. 2010 sp. zn. 7 Tpo/13/2010-31 tým, že o opravnom prostriedku súvisiacom s mojím predĺžením lehoty trvania väzby ako aj s mojou žiadosťou o prepustenie z väzby rozhodoval iný senát Krajského súdu, než senát zložený zo zákonných sudcov“.

Sťažnosť v tejto časti odôvodnil takto:

„... akékoľvek rozhodnutie sudcu v prípravnom konaní je samostatnou vecou a samostatná vec ako taká musí byť v súlade s rozvrhom práce pridelená sudcovi náhodným výberom, tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania vecí.“

Skutočnosť, že o ďalšom trvaní väzby nerozhodol zákonný sudca, podkladám chronológiou rozhodnutí z môjho prípravného konania, z ktorej jednoznačne vyplýva, že o mojich sťažnostiach na II. stupni rozhodoval opakovanne ten istý senát Krajského súdu 7 Tpo, čo je v rozpore s Ústavou SR a Dohovorom. ...

Sumarizujúc uvedené, pridelenie sťažnosti na rozhodnutie senátu 7 Tpo Krajského súdu nebolo v súlade so zákonom ani s Rozvrhom práce OS a KS Nitra vrátane hlavných princípov, ktoré pre Rozvrh práce trestného oddelenia na rok 2009 a 2010 platia, v dôsledku čoho moje právo na zákonného sudcu pri rozhodovaní o žiadostiach, resp. sťažnostiach bolo postupom Krajského súdu a Uznesením Krajského súdu v Nitre o sťažnosti porušené, na čo som upozorňoval priamo Krajský súd v Nitre vo svojej sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu zo dňa 19. 4. 2010. ...

O predmetnom opravnom prostriedku (mojej sťažnosti) rozhodoval Krajský súd na neverejnom pojednávaní dňa 29. 4. 2010, z toho dôvodu som ani návrh na vylúčenie sudcov z dôvodu zaujatosti nepodal, tak ako to inak predpokladá judikatúra ústavného súdu (napr. I. ÚS 126/03). ...

Krajský súd sa pri otázke o pochybnosti nestrannosti a zákonnom sudcovi zamýšľal a argumentoval odpoveďou iba na sudcu pre prípravné konanie na I. stupni, ktorú aj podrobne rozpisal. V odôvodnení daného uznesenia sa však nenachádza vyjadrenie Krajského súdu v Nitre k nestrannosti a k zákonnému sudcovi na II. stupni, z čoho vyplýva aj absencia patričného odôvodnenia rozhodnutia. ...“

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal „porušenie práva na odôvodnenie zásahu do osobnej slobody, riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia podľa č. 5 ods. 3, ods. 4 Dohovoru a čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR postupom a uznesením Okresného súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 4 Tp/52/2010 zo dňa 19. 4. 2010 a postupom a uznesením Krajského súdu v konaní pod sp. zn. 7Tpo/13/2010-31 zo dňa 29. 4. 2010 pri rozhodovaní o predĺžení lehoty trvania väzby“.

Nastolenú námietku sťažovateľ odôvodnil takto:

„Za zjavný nedostatok odôvodnenia uznesenia OS v Nitre pod sp. zn. 4Tp/52/2010 zo dňa 19. 4. 2010 a uznesenia KS v Nitre sp. zn. 7Tpo/13/2010-31 zo dňa 29. 4. 2010

považujem absenciu individualizácie odôvodnenia väzobných dôvodov voči mojej osobe o neustále opakovanie odôvodnenia väzby vo viacerých rozhodnutiach o väzobných návrhoch, ktoré nemožno prehliadať.

Mám za to, že vlastné odôvodnenie väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1, písm. c) Trestného poriadku je nedostatočné, podopreté iba abstraktnými úvahami súdu. ... V žiadnom z rozhodnutí nie je individualizované skutkové a následne právne odôvodnenie mojej väzby. ...

Šesťmesačné obmedzenie osobnej slobody mojej osoby, voči ktorej sa uplatňuje prezumpcia neviny, je dlhodobým. V momente vzatia sťažovateľa do väzby by bolo možné vzhľadom na údajný organizovaný a skupinový charakter trestnej činnosti, z ktorej je obvinený, akceptovať aj takéto spoločné odôvodnenie väzby všetkých obvinených. Pri predlžovaní väzby po 6 mesiacoch však už takýto prístup ústavne neobstojí. Orgány prokuratúry a súd už mali dostatok času a možností špecifikovať skutkové a následné právne dôvody sťažovateľa. Individualizácia odôvodnenia väzby nie je samoúčelnou požiadavkou, lebo osoba nachádzajúca sa vo väzbe môže svoje právo žiadať o prepustenie z väzby efektívne využiť, len ak pozná skutkovú a na ňu nadväzujúcu právnu argumentáciu, na základe ktorej je individuálne držaná vo väzbe. Potreba individualizácie odôvodnenia uznesenia/ ktorým sa rozhodlo o predĺžení väzby sťažovateľa, nevyplýva z citovaného ustanovenia Trestného poriadku, ale z charakteru práva na osobnú slobodu a z na tento charakter nadväzujúcej citovanej judikatúry ESLP (v rozsudku z 9. 4. 2003 vo veci Shishov v. Bulharsko N.3822/97, ktorá sa týkala aj čl. 5 ods. 3 Dohovoru, ESLP napr. vyslovil, že opodstatnenosť každej doby, nech je akákoľvek krátka, musí byť príslušnými orgánmi presvedčivo zdôvodnená; § 66). (napr. III. ÚS 220/04). ...

V danom prípade sa preto väzba nemôže pokladať za opodstatnenú, zákonnú a dôvodnú, keďže dochádza k jej neustálemu umelému predlžovaniu a úkony, pre ktoré bola väzba predĺžená sa nevykonávajú. ...

Návrh prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby je voči mojej osobe absolútne nedôvodný. Touto analýzou som poukázal na fakt, že dôkazy, ktoré sa majú v budúcnosti vykonať, sa netýkajú mojej osoby. Dôkazy týkajúce sa mojej osoby boli vykonané na začiatku, keď som bol vzatý do väzby a odvtedy sa ohľadne mojej osoby nič nekonalo. ...

Napádané uznesenie Krajského súdu v Nitre nezodpovedá skutočnému významu inštitútu väzby. Súd sa totiž pri svojom rozhodovaní naďalej a neustále opiera jedine o existenciu základnej podmienky pri vzatí do väzby a minuloročného predĺženia lehoty väzby, ku ktorému doteraz nepristúpil žiadny ďalší významný a dostatočný dôvod a to sa vo väzbe nachádzam už vyše roka s odôvodnením, ktoré bolo ústavne akceptovateľné pri vzatí do väzby, nie však po dobe prevyšujúcu 1 rok.

Arbitrárnosť samotného uznesenia vidím hlavne v tom, že neobsahuje vo vzťahu k mojej osobe konkrétne skutočnosti odôvodňujúce predĺženie lehoty trvania väzby. ...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil, okresnému súdu prikázal prepustiť ho bezodkladne z väzby na slobodu, okresnému súdu a krajskému súdu uložil povinnosť zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie, v prípade okresného súdu v sume 2 000 € a v prípade krajského súdu v sume 3 000 €, a obidvom súdom uložil povinnosť nahradiť mu trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 v súvislosti s neodôvodnenosťou zásahu do jeho osobnej slobody, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľ využil možnosť, ktorú mu ponúka zákon, teda Trestný poriadok, a obrátil sa na krajský súd, ktorý na základe opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo druhostupňového súdu preskúmať na základe podanej sťažnosti uznesenie okresného súdu

a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľovej veci (III. ÚS 48/2010).

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010 v súvislosti s nedôvodnosťou jeho ponechania vo väzbe.

Porušenie svojich práv videl sťažovateľ v tom, že krajský súd zamietol jeho sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu aj napriek tomu, že ďalšie trvanie jeho väzby nie je dôvodné. Sťažovateľ svoje tvrdenia odôvodnil tým, že väzba uňho trvá už viac ako 1 rok, čo podľa jeho názoru nemožno pokladať za začiatok lehoty trvania väzby, a preto odôvodnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v súčasnom štádiu trestného konania dookola sa opakujúcimi skutočnosťami nie je ústavne akceptovateľné. Podľa názoru sťažovateľa dôvody trvania väzby nie sú uňho dostatočne konkretizované a individualizované, čo taktiež považuje za výrazný nedostatok súdneho rozhodnutia. Okrem toho sa sťažovateľ domnieva, že orgány činné v trestnom konaní a súdy nemôžu odôvodňovať ďalšie trvanie jeho väzby potrebou vykonania procesných úkonov, pretože podľa jeho názoru úkony, ktoré sa týkajú a týkali jeho osoby, boli vykonané už v počiatočnom štádiu trestného konania. Aj z uvedeného dôvodu považoval sťažovateľ ďalšie zotrvanie vo väzbe za neopodstatnené.

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010 bola väzba sťažovateľa z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predĺžená do 31. augusta 2010.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na závažnosť trestnej činnosti, ktorej sa sťažovateľ dopustil spolu s ďalšími osobami. Za takúto trestnú činnosť bolo sťažovateľovi v troch prípadoch vznesené obvinenie. Išlo o vznesenie obvinenia za zločin hrubého nátlaku vo forme spolupáchateľstva, za obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť ako organizovaná skupina spolu s ďalšími obvinenými, a napokon za zločin vydierania vo forme spolupáchateľstva.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukázal na podstatu návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby, v ktorom podľa vyjadrenia okresného súdu prokurátor dôvodil potrebou vykonania ďalších procesných úkonov, ktorých potreba vykonania vyvstala z predtým realizovaných dôkazov. V tejto súvislosti bolo poukázané na výpoveď jedného z obvinených realizovanú 30. marca 2010, ako aj na potrebu doplnenia dokazovania v zmysle návrhu ďalšieho z obvinených. Okrem toho okresný súd spomenul aj argumenty prokurátora týkajúce sa stotožnenia ďalších potenciálnych páchatel'ov. Okresný súd ďalej konštatoval, že prokurátor navrhol predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby aj z dôvodu potreby preverenia ďalších poznatkov, ktoré vyplynuli z výpovedí svedkov. Prvostupňový súd taktiež konštatoval, že podľa prokurátora môže mať objasnenie daných skutočností vplyv aj na zmenu právnej kvalifikácie protiprávneho konania jednotlivých obvinených. Okresný súd súčasne poukázal na tvrdenia prokurátora o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sťažovateľa, a to preto, že sťažovateľ a ďalší obvinení páchali násilnú trestnú činnosť dlhodobejšie na území celého Nitrianskeho kraja, a práve rozsiahlosť páchania trestnej činnosti organizovanou skupinou komplikuje jej odhaľovanie a preukazovanie. Z uznesenia okresného súdu vyplynulo aj tvrdenie prokurátora o tom, že dôvodnosť preventívnej väzby je u sťažovateľa daná aj tým, že trestnú činnosť páchal vo väčšom rozsahu a zároveň z nej profitoval.

Po posúdení návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby, ako aj po zvážení všetkých okolností daného prípadu dospel okresný súd k záveru, že dôvody sťažovateľovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku aj naďalej trvajú, pretože nepominuli skutočnosti, ktoré ju odôvodňovali pri počiatočnom obmedzení jeho osobnej slobody. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na dôvodnú obavu, že po

prepustení na slobodu by sťažovateľ mohol v obdobnej alebo rovnakej trestnej činnosti pokračovať, a to vzhľadom na povahu dosiaľ páchanej trestnej činnosti, ktorej sa dopúšťal organizovanou formou dlhšiu dobu, ako aj vzhľadom na to, že z protiprávneho konania mal zisk.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej predostrel v podstate totožné argumenty ako v sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

O sťažnosti sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 7 Tpo 13/2010 z 29. apríla 2010 tak, že ju zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol podstatu rozhodnutia okresného súdu a argumenty sťažovateľa obsiahnuté v sťažnosti. V úvodnej časti odôvodnenia svojho právneho záveru poukázal na závažnosť trestnej činnosti sťažovateľa, ako aj na to, že sťažovateľ spáchanie trestnej činnosti, z ktorej je obvinený, popiera. Okrem toho súd druhého stupňa konštatoval, že prokurátor navrhol predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa a ďalšieho spoluobvineného aj potrebou vykonania ďalších procesných úkonov, ktoré vyplynuli z výpovedí svedkov či spoluobvinených.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval:

„Ako vyplýva z výpovedí svedkov I. B. a P. S., potreba vykonávania nových dôkazov sa týka aj obvinených aj J. P. a A. P.

Orgány činné v trestnom konaní konajú vo veci plynule a práve získavanie nových skutočností a dôkazov, potreba ich preverovania neumožnili vyšetrovateľovi ukončiť vec v lehote pôvodného predĺženia lehoty väzby obvinených. Vyšetrowaním boli získané skutočnosti a dôkazy, ktoré sa týkajú aj ďalšej možnej trestnej činnosti obvinených. Tieto nové skutočnosti spolu s tým, že obvinení sa mali dopúšťať trestnej činnosti pomerne dlhú dobu, opakovane, hrubým a násilným spôsobom, dokonca ako členovia organizovanej skupiny, odôvodňujú obavu, že obvinení by na slobode mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti.“

Ústavný súd konštatuje, že z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07, III. ÚS 177/08).

Ústavný súd konštatuje, že pri skúmaní postupov všeobecných súdov rozhodujúcich o zákonnosti väzby nie je jeho úlohou, aby posudzoval smer vedenia vyšetrovania alebo aby sa zaoberal vhodnosťou a opodstatnenosťou získavaných dôkazov, ktoré podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní a následne aj všeobecných súdov sú významným prostriedkom na odôvodnenie ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Úloha ústavného súdu spočíva v zistení, či skutkové a právne závery všeobecných súdov obstoja z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru. Pritom je podstatné, aby tieto závery boli dostatočne odôvodnené, teda aby boli preukázané zistenými skutkovými okolnosťami, aby ich dôvodnosť vychádzala z relevantnej právnej normy a aby ako celok pôsobili presvedčivo. Len vtedy, ak ústavný súd zistí splnenie tvrdených predpokladov v rozhodnutiach všeobecných súdov, vylúči svojvôľu a nezákonnosť ich postupov.

Podľa názoru ústavného súdu je rozhodnutie krajského súdu potrebné považovať za rozhodnutie, ktoré ako celok pôsobí presvedčivo a ktoré nevyvoláva žiadne pochybnosti o správnosti prijatých záverov. Ústavný súd konštatuje, že dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je u sťažovateľa daná tak skutkovými, ako aj právnymi dôvodmi, ktoré spočívajú v zistení, že v priebehu vyšetrovania vyšla najavo ďalšia protiprávna činnosť sťažovateľa, ktorá spolu s charakterom dosiaľ známej a odhalenej trestnej činnosti dáva dôvodnú obavu, že sťažovateľ by v páchaní takejto trestnej činnosti mohol po prepustení na slobodu pokračovať. Ide pritom o trestnú činnosť, pri ktorej bolo dosiaľ preukázané, že sa jej sťažovateľ dopúšťal dlhšiu dobu a že z nej profitoval. Okrem toho krajský súd

opodstatnenosť ďalšieho trvania sťažovateľovej väzby odôvodnil aj potrebou vykonania ďalších úkonov, ktorých vykonanie sa odvíja od výsledkov skôr zrealizovaných úkonov prípravného konania.

Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdeniami sťažovateľa o nedostatočnej individualizácii konkrétnych skutočností, ktoré by odôvodňovali ďalšie trvanie jeho väzby. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostatočne ozrejmil, ktoré okolnosti boli podkladom pre prijatie záveru o nevyhnutnosti zotrvania sťažovateľa vo väzbe, a tieto dôvody boli jednoznačné a konkrétne. Ústavný súd sa nedomnieva, že by závery krajského súdu vyznievali v tomto smere abstraktne alebo iluziórne. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že väzobné dôvody, ktoré sú dané u sťažovateľa, sú dané aj u ďalších obvinených, o to viac, že trestnej činnosti sa dopúšťali formou spolupáchateľstva alebo ako organizovaná skupina. Krajský súd skutočnosti svedčiace pre sťažovateľovu väzbu dostatočne špecifikoval. Podľa názoru ústavného súdu je odvolanie sa na povahu a závažnosť dosiaľ páchanej trestnej činnosti, na dobu jej trvania, na to, že bola zdrojom finančných príjmov sťažovateľa, ako aj na to, že z výsledkov doterajšieho vyšetrovania vyplýva, že sťažovateľ sa mohol dopustiť ďalšej trestnej činnosti, dostatočným dôvodom trvania preventívnej väzby sťažovateľa [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

Sťažovateľ namieta, že dôvody jeho väzby sa neustále opakujú a že s odstupom času sa výrazne oslabujú. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že produkovanie rozhodnutí všeobecných súdov o zákonnosti väzby „cez šablónu“, ktoré už na prvý pohľad vyvolávajú pochybnosti o ich ústavnej konformnosti, sú z hľadiska dodržania záruk podľa relevantných článkov ústavy a dohovoru neakceptovateľné. Pod uvedené tvrdenia však nemožno subsumovať prijaté závery krajského súdu, ktorých konkrétnosť a opodstatnenosť je určite daná.

Väzba je výrazným zásahom do osobnej slobody obvineného a musí trvať len nevyhnutnú dobu. Maximálna dĺžka väzobného stíhania je pritom zákonom (Trestným poriadkom) daná, ale skutočnosti, ktoré ju ovplyvňujú, závisia od zistení, ktoré tu boli pri vzatí obvineného do väzby a dosiaľ nepominuli, a okolností, ktoré vyplývajú z priebehu

trestného konania. A práve kumulácia a konkretizácia týchto dôvodov viedla krajský súd k záveru, že väzbu sťažovateľa je potrebné predĺžiť do 31. augusta 2010.

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi postupom krajského súdu rozhodujúceho v otázkach predĺženia lehoty trvania jeho väzby. Svoje námietky preto predostrel ako porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Podstatou námietok sťažovateľa boli v naznačených súvislostiach tvrdenia, že senát krajského súdu, ktorý rozhodoval o opravnom prostriedku proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Tp 52/2010 z 19. apríla 2010, nebol zložený zo zákonných sudcov, keďže senát v totožnom zložení rozhodoval aj o predchádzajúcich sťažnostiach proti uzneseniam okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby, o jeho žiadosti o prepustenie z väzby či o predĺžení lehoty trvania väzby. Podľa sťažovateľa nebola jeho vec opäť pridelená senátu krajského súdu náhodným výberom pomocou schválených technických a programových prostriedkov. Tým sa podľa neho nevyklúčila svojvôľa pri pridelovaní veci na rozhodovanie konkrétnym sudcom. Okrem toho sťažovateľ tvrdil, že rozhodnutie krajského súdu obsahovalo len vyjadrenie k otázke zákonného sudcu v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti jeho väzby na okresnom súde, avšak zaujatie stanoviska k problematike zákonného sudcu na súde druhého stupňa v namietanom rozhodnutí absentovalo. Z tohto dôvodu považoval sťažovateľ označené uznesenie krajského súdu aj za nedostatočne odôvodnené.

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom určenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať do

úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01).

Za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 239/04, II. ÚS 417/06).

Podľa rozvrhu práce krajského súdu na rok 2010 (Spr 1462/09) v prípade opätovného predkladania veci (na trestnom úseku) na rozhodnutie, ktorá napadla na okresný súd v pôsobnosti krajského súdu v prípravnom konaní, sa prostredníctvom aplikácie zapíše daná vec do súdneho registra tomu senátu, ktorý o takejto veci už konal.

Ústavný súd zistil, že v namietanom prípade rozhodol o zákonnosti predĺženia lehoty trvania sťažovateľovej väzby senát krajského súdu, ktorý už v jeho trestnej veci v predchádzajúcich prípadoch (opravný prostriedok proti vzatiu do väzby, proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby, proti predĺženiu lehoty trvania väzby) konal. Ústavný súd preto dospel k záveru, že o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o predĺžení lehoty trvania sťažovateľovej väzby rozhodol druhostupňový súd v senáte, ktorému bola táto vec pridelená v súlade s rozvrhom práce na rok 2010. Z uvedeného dôvodu preto nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Senát krajského súdu bol na rozhodovanie o tejto veci povolaný v súlade s rozvrhom práce, ktorý je verejne dostupný na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (www.justice.gov.sk) alebo na tamojšom súde (§ 50 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Preto aj námietka sťažovateľa o absencii takéhoto vyjadrenia v uznesení krajského súdu sa javí ako neopodstatnená a v žiadnom ohľade nedáva dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy

a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru ani na vyhovenie jeho požiadavke o prepustenie z väzby na slobodu.

Navyše, ústavný súd z obsahu sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu prostredníctvom svojho obhajcu, zistil, že námietka o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu v nej bola formulovaná dosť všeobecne, pričom nebola predostretá tak určito, aby bolo krajskému súdu zjavné, že sa má vyjadriť nielen k pridelovaniu veci totožnému sudcovi pre prípravné konanie, ale aj k svojmu rozhodovaniu a pridelovaniu veci totožnému senátu. Sťažovateľ totiž v tejto časti námietky označil len register „Тр“ okresného súdu, pridelovanie veci sudcovi pre prípravné konanie, rozhodovanie o žiadostiach o prepustenie z väzby či o návrhoch na predĺženie lehoty trvania väzby, avšak námietka vo vzťahu k pridelovaniu veci a rozhodovaniu o opravných prostriedkoch na súde druhého stupňa zo sťažnosti nie je zjavná.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010